

Semanario Bilingüe.—Se publica todos los sábados

PRECIOS DE SUSCRIPCION

En las Baleares... 1'00 pesetas trimestre.
En las provincias... 1'50 »
Extranjero... 2'00 »

REDACCION Y ADMINISTRACION

CALLE AMADOR N.º 22.

Anuncios y comunicados a precios convencionales

PUNTOS DE SUSCRIPCION

En la Administración de este periódico.

AY DE BO!

N'haurem de donar una mica, per no perdre s' avés, a n-En Jiménez Moya pe' sa derrera in-justicia, sa de dis-sapte passat, tan taliquina com ses af-tres.

Estam una mica cremadets axí me-tex perque en totes ses quatre planes no mos anomena per res.

Es demòcrates i lerrouixistes son axí: molta de bravetjera, molts d' estu-fornos, molt de dir que ells son sa llum, que no fugen, que volen sa discusio; pero llavó com troben qualcú que les para clot i les planta cara, fan anques enrera, i.... e-hu dexen per un altre dia, posant qualsevol escusa; sa més forada-dia i texarfuda.

Axó ha succeït a n-En Jimenez Moya. La primeria se feya gros de que 's de l' Aurora no gosaven haverles ab-ell. Cansats de tanta eldècia i petulància, sortírem a 's mitx, comensarem a bes-treurerli; de tot d' una mos tornava ses pilotes a n-es joc, pero aviat ablaixí la partida posant mil escuses.... de mal pagador, donathó a ses carnes, provant de contestar només a qualqu' estrem d' en-tant en-tant per no romandre tant malament devant ets seus, que saben que més d' una vegada l' han arrefollat perque se 'n va a moure questions i llavó no contesta.

E-hu hem dit diferents vegades, i hu repetim: res mos fa que no mos con-testem a n-En Jimenez Moya. El combatem per corciència, i per lo metex, mentrells ell escampi mala llevor dins Manacor, li donarem ventim tan fort com sabrem, i si no li agrada, que no 'n menji; i si li cou, que xuci!

I.

¿AY DE BO?

Mos fa a sebre En Jimenes Moya que 's mitin que dia 5 del corrent feren a Madrid es republicans, «ha fet impos-sible» qu' En Maura «torn a n-es Poder». Cada vegada qu' En Maura ha dexat es Poder, es republicans han declarat solemnissimamente, axordant tothom ab sos crits, que ja no tornaria pu-jar, que ja no tornaria esser Poder. I, efectivament, dins es seu temps natural, En Maura es tornat a n-es Poder, i s'

hi es agontat sempre més que cap si-tuació liberal; i es republicans, per més qu' hajen branquetjat i fet de la guerra poca, no son estats capassés mai de to-marlo. Si sa derrera vègada, a s' octubre, En Maura deixá 's Poder, no fonc per amor des republicans, com sap tothom, sino pe' s' actitud insensata i inve-rcósil d' En Moret.

I ara mos tornen florir ses oreyes ju-rant i perjurant qu' En Maura no tornarà pujar, qu' ells no hu permetran. Con-formes qu' ells no hu permetran; pero, tot d' una que serà s' hora, En Maura tornarà pujar, i es republicans farán sa fel, i tayarán claus; i, un' altra cosa, tindrán prou esment de fer com es can-nanells, que només lladren d' enfora, i se 'n gordaràn com de caure de fer res de lo qu' ara amenassen; gordaràn es pellet, per por de sa por. ¿Qui no les conex?

¡De Rengo i ab gent indefensa son es més valents del mon!

II.

ES DISCURS D' EN MELQUIADES ÁLVAREZ.

Es republicans van fora corda ab so discurs qu' aquest senyor tirá a n-es mitin que feren a Madrid dia 5. In-Justicia el posa demunt es niguis, ni si los hagués de fer entrar a n-es Poder aque-xa setmana mèteixà. Agrada tanc a n-es republicans p' es molts de doys i bar-baridats que digué. Si tenguessen més sény, poc el s' escoltarien a s' estornell de D. Melquiades, que tantes les n' ha fetes, i d' aquelles que no estan a sa llibreta. ¡Si fins qu' ha vist que no hi havia llivell d' arribar a esser Ministre del Rey, no 'n volia sobre res des repub-licans! ¡Si aquets ja no 'l ténien per república!

¡Sabeu, idó, que s' amollá s' estornell! Va dir que en ses passades elec-cions, ells, es republicans, havien batallat «contra 's cacics» i «contra l' Església». Es s' història de sempre; es re-publicans no saben estar que no batallin contra l' Església. ¿Que les ha fet l' Església? ¿Ha fet may l' Església res contra sa forma de govern republicana? No may. L' Església may les ha feta la

guerra; pero ells no saben estar que no n' hi fassen. Aquest voler esser sempre inimicis i combatedors de l' Església, tuda i tira a perdre 's republicans; els-e fa inútils i ineptes per governar, bons només per moure renou desgavellar i fer mal.

¡Se vanagloria En Melquiades Al-varez de qu' han «batallat» «contra l' Església»! Idó li feym a sebre que li to-cará 's perdre. E-hu ha dit Deu metex: «Ses Portes de l' Infera no prevaldrán contra d'ella». Si, Sr. Melquiades Alva-rez, fa deno's sigles que n' hi ha que, fentse instruments d' En Barrufet, batall'en contra l' Església, fundada des me-tex Deu; li fan la guerra ab una o altra escusa; pero tots en son sortits sempre nafrats, i han acabat malament. S' his-tòria hu diu ben clar i llampant ¿Com no vos ne serviu una mica mes de ses ensenyances de s' història, Sr. Melquiades Alvarez? ¿Sabeu com vos ne pren-drà ab so batallar contra l' Església? Com ab so de voler esser Ministre del Rey, vos ne dureu carabassa, i grossa, que vos engrunará de mala manera. ¡Ah malanats! ¡I qui sou voltros, cu-quets que graponeijau ab prou feynes dins sa pols; qui sou voltros, escaravat-tons entre borres, per «batallar» contra lo que Deu ha fundat i defensa i ha promés sostenerlo fins a la fi del mon, la nostra Santa Mare l' Església Católi-ca? ¡No 'n sou fill vos D. Melquiades de l' Església, i «batallau» contr' ella? ¡Un fiy «batallar» contra sa mare, i fer-se 'n gros? ¿Com no hu veys que per aquex carreranc heu de fer mala fi? ¡Un fiy «batallar» contra sa mare que Deu li ha donada! ¡Pobre D. Melquiades Alvarez! ¡Pobres republicans!

III

ESCLIPS I ESCLOPS!

I diu es bo de D. Melquiades que «fa corant» anys que no son Podér. ¡No 'n fa tants, homo! ¿Que ja heu per-dut es conte? Vá esser dia 11 de febrer de 1873 qu' entrareu.... de contrabando; i dia 3 de janer de 1874, dematinet, a les sis des matí, es general Pavia vos envia a fregr ous de lloca! Per lo metex, sols fa trenta sis anys i uns cinc mesos que no comandau; i, ja hu sabeu, ses vostres trasses no bastaren per arribar ni a un any de comandar, tan poc bons i tan esgarrats foreu!

I tenguereu sa franquesa, que sem-pre es bona, després de tot, de dir que voltros republicans, des que no coman-dau, vos sou barayats fentvos benes. «Nos hemos despedazado», diguereu, i es ben ver. Vos n' heu donada molta de calsa d' arena, i n' hi ha haguts d' es-clips i escllops. Sobre tot ets altres re-publicans les vos han ablanides ben sovint a ses vostres costelles, i vos tampoc no heu estat gens mans fermades. I si arribáveu a entrar, si que n' hi hauria de completes de nyic-i-nyéct Pit-jor que s' altra vegada! Ab tots ets seus grossos defectes En Castelar, En Figueres, En Salmeron, En Pi i Margall tenien certa altura moral. Es caps-pares d' ara no 's arribau ni a n-es turmells. Si entráveu, aviat vos serieu menjats uns ab ells; no 'n romandrieu ni ses coes. Perque lo que 's diu voltros, en duys de coa, ji flarga!

IV

¡JA N' HI HA DE FAM!

I digués D. Melquiades que «ls-e fan costat ses classes neutres» «ets intel-lectuals (ets sabis, ets instruits), sa petita burguesia (sa classe mitja de ses ciutats) i ets obrers, perque se son con-vençuts de que sois ab sa república es-tarán assegurades sa llibertat i sa jus-tícia».

Es sa bravetjera de sempre. A n-es dir des republicans, tothom està per ells; segueixen anant a peu i batent pe' ses foranes, i jo que hi anirán! i jo que hi bátrán! ¡Vol dir «ses classes neutres» i ets «intel-lectuals», sa gent instruida, sa gent de ses ciutats i ets obrers estan per voltros! Idó ¿com no entrau? ¡Vol dir «se son convençuts de que sa república i negú pus les assegurará sa llibertat i sa justicia»? ¡I de quant ensa se son convençuts d' una tal cosa? Mos ho haurieu d'explicar una mica a n-axó, D. Melquiades.—I diguereu també que voltros sou s' única esperansa». ¿De qui? ¿Des malfactors de sa setmana vergonyosa de Barcelona, Granollers, Sabadell, Manresa i Calonge? ¿De sa gent llarga d' ungles i afectats de mou-re rebunbori, calar foc a lo que no es seu i a llevar des mitx sa gent que los fa nosa pe' ses seües balandines? ¿Des polissons de tot' Espanya sou voltros «s' esperansa»?—I diguereu també que voltros republicans i socialistes «neces-

siáveu consolidar» es vostro «crédit», i «estremar es desinterés, es patriotisme i sa prudència». ¡Santa paraula! Quant e-hu es'ben ver que «necessitau tot axó i altres eoses tant com es pa de cada dia. En quant a «crédit» en teniu ben poc. ¡Es que heu gonyat barayantvos, com vos meteu heu confessat, des que no sou poder, i es que gonyáeu desde dia 29 de setembre de 1898 fins a 11 de febrer de 1873 qu' entrareu a comandar, i durant es deu mesos i de nou dies que comandareu. De que vos «acreditareu» llavé més que de marxandos i de carrioyes i de coses pitjors? Quin «desinterés» ni quin «patriotisme» ni quina «prudència» ni quin fòtil mort demostrareu havó ni may? Pero de totes maneres bo es que vos exhortasseu si trope que vos escoltava, acobrar totes aquelles coses, que casi sempre han brillat per sa seuia ausència entre republicans, — i diguéreu també que confiau de que «s' arriba a crear un partit guvernamental que inspira n-es país sa seguretat de que «s' plantarà sa república sense renous ai rebunboris, ni àndisciplines ni esquexos entre germans». ¡Bé, hom! De manera que d' es partits republicans qu' ara e-hi ha, no n' hi ha cap que «inspira» tal «seguritat», i per axó es mestre «creare» un de nou. Ab axó teniu moltissima de raó. Ab sos partits republicans qu' ara e-hi ha, ab gent com sa d' En Lerroux i d' En Soriano i d' En Pauet Iglesias; ab gent com es quedà dematx de 1901 anaren a pedregar es col·legi des frares del Socós de Palma, que no les havien fet res; ab gent com es vostros corregionalis de Bilbao, Saragossa, València, Castelló de la Plana; altres bandes que se'n van a moure escàndol, insultar i maltractar es catòlics que no s' posen ab ells i que en us des seu dret; aplauden per ploclamar ses seues idees; ab xinxers de malfactors, incendiaris i assassins com es de sa setmana vergonyosa de Barcelona, Granollers, Sabadell, Manresa i Calonge, tots republicans, socialistes i anarquistes ben autèntics; ab gent d' aquest pelatje que'n possible es «plantar» «sa república sense rebunboris, sense àndisciplines, sense barayes de germans ab germans? Que hi va haver com entrareu l' any 1873 més que rebunboris, àndisciplines, rius de sanc i ignominies a dreta i esquerra de cap a cap d' Espanya? ¡Bé fereu, D. Melquiades de Moret, si teniu tranc de «crear un partit» que sàpia «plantar» «sa república» sense aquixa partida de cosotes, crims i desastres. Pero desd'ara vos ho dic, no basteu trasses ni ses de cent com vos per «crear» tal partit si ha d'esser des republicans que fins assí han capllevat dins Espanya. Creysme, el «creareu tant com sa coa de s' ase».

V

¡ANAUHO A CONTAR A SA TIA, SI ES BENEYTA!

I digué D. Melquiades a n-ets alemandes que l' escoltaven que sa república, en entrar «no serà espoliadora, ni anàrquica, sino garantia de tot interès lleigitim; que enrobustirà s' autoritat per impedir es reynat de sa violència», «garantissant firmíssimament s' exercici de totes ses llibertats». Pero desd'ara vos ho dic, no basteu trasses ni ses de cent com vos per «crear» tal partit si ha d'esser des republicans que fins assí han capllevat dins Espanya. Creysme, el «creareu tant com sa coa de s' ase».

resa, Calonge, fets tot aquells crims horribles proclamant sa república, per «plantar sa república»? Figurauvos si hu eren aquells republicans despuya-egglésies, despuya-convens, despuya-monjes, despuya-frares, despuya-capellans! Figurauvos si n' hi havia d' anarquia i desgavell durant aquells dies de sa setmana vergonyosa! Si n' hi havia de violències cremant ses egglésies i convents, maltractant, ferint, matant frares i capellans, maltractant i violent monjes, profanant es cadávers de ses mortes! Si «la garantisaven» aquells republicans a sa llibertat de ses monjes, frares i capellans! I que no diguen es republicans i socialistes que «s' crims de sa setmana vergonyosa son fets aislats, que no n' son responsables més que's qui los cometieren. No, no es ver axó. En son responsables tots es republicans i socialistes, perque, lluny de protestarne solemnement lluny de reprovarlos públicament, o han callat o les han donats per ben fets; i tot un cap-pare de sa república com En Lerroux, ha dit qu' aquells qui feren tot allò de sa setmana vergonyosa, son dexebles seus, i que «n' romangué satisfet de lo bé que cumplen ses seues llissons. I sobre tot, volleu més indicis ni més senyes de lo que seria sa república si entrava, que ses ordens que té donades En Lerroux a n-es seus: robau, calau foc, matau, alsau es vel a ses novicies per elevarles a sa categoria de mares? — Pero ¡Sr. Melquiades Alvarez! Com no hu veys que feys compassió.... ràbia, quant vos senten ses personnes de seny que prometen que sa república «no serà espoliadora ni anàrquica, sinó garantia de tot interès lleigitim; que enrobustirà s' autoritat per impedir es reynat de sa violència», «garantissant firmíssimament s' exercici de totes ses llibertats»? O vos pensau que la gent ha perduda sa memòria de tot i que ja no mos recordam de lo que va ésser i va fer sa república dins Espanya? E-hu recorda ben bé sa nació que sa república va ésser s' anarquia, es desgavell, es desorde, s' àndisciplina, sa negació de totes ses llibertats lleigitimes, sa violència, s' oprobi, sa deshonra d' Espanya qu' ab ses vostres animalades i desbarats sens nombre e-hi faltà ben poc per amarse 'n a fons i desferse com un grum de sal dins un bassiot. Que no hu recordau, D. Melquiades, que no hi va haver cap nació del mond que volgués regonéixer sa vostra república més qu' ets Estats Units p' ets seus firs i efectes, i llavó vos pegà sa gran clotellada ab lo des vapor *Virginia*, aont fereu un des papers més bruts que s' son fets may? Que no hu recordau ja que bastà una grapada des general Pavia per llevarvos des mitx, i vos n' haguéreu d' anar busant com es moixos, sense que negú, negú, negú de tota sa nació sortis a defensar sa república? Tan poques rels tenia i tan desacreditada estava dins Espanya, i tant d' oy i fàstic feya a tothom!

VI.

¡FAREU ETS OUS EN-TERRA!

I digué jo insigne D. Melquiades! sa tropa que vos escoltava, que, en entrar, «secularisareu» «tota sa vida de s' Estat, desde s' naxement fins a s' escola laica i sa disolució de ses Ordens religioses». De manera que voleu llevar tot es carácter religiós i cristian de sa vida pública, voleu ses escoles ferles to-

tes del dimoni, i llevar des mitx tots es frares i monjes! Ja 'n duys de bravetja! E-hu creym que voldrieu fer tot axó i molt més; pero vos ne pendrà com a n-es revolucionaris de l' any 68 que 's passaren pe's carabassot també de ferho, i hi posareu totes ses seues trasses, qu' eren moltes més que ses vistes, i feren ets ous enterrà. Votros metexos confessau que no hu consegüeu, ja que deys que sou voltros que heu de fer totes aquelles barbaridats. Ay «secularisar tota sa vida de s' Estat»? Ay fer «laiques» totes ses «escoles»? Ay «disoldre totes ses ordes religioses»? E-hu vorem si hu fereu! Ell e-hi haurà d' haver més de quatre diners de raons! Mos veurem ses carates! — De manera que «s' vostro programa, sa vostra bandera no es fer avansar s' agricultura, ni es comerç, ni ses arts, ni aumentar ses fonts de riquesa pública, ni alsar sa nació procurantli benestar, progrés i prosperitat. No, no duys cap d' aquests bulls. No vos interessa res d' axó. Lo que voltros voteu, es descriuinar s' Estat, treure Deu de dins ses escoles, esveir frares i monjes. Ab axó tendreu salvada l' Espanya; ab axó donareu pa a tots es qui no n' tenen, i fareu anar endavant s' indústria, es comerç, s' agricultura, i omplireu de diners totes ses butxecques buydes, tantes com n' hi ha desgraciadament. El ja no teniu altres remeys per curar es mals d' Espanya, per alsar sa nació, que treure Deu de ses escoles, posar es matrimoni civil, i treure ses monjes i es frares? E-hu son una trequelada de caps-verjos balidis i Marxandos!

VII

¡EN QUE QUEDAM?

Per un vent diguéreu jo D. Melquiades! que l' Església està lligada ab s' orde de coses actual, i qu' axó la «desacredità» i la «anul-la»; i llavó mos sortireu qu' es precis esveir «es frares» perque «s' apoderen de sa joventut». Si l' Església està, a n-es vostro dir, tan «desacreditada», tan «anul-lada». Com s' esplica que per via des «frares» se'n duga, vos prenga «sa joventut», «se'n apoderi», i vos deix a voltros sense tal «joventut»? En que quedam, D. Melquiades? Es ben ver, «es frares» ab ses seues virtuts, ab so seu zel se guanyen es cor des joves i des granaits i des veys, i voltros vos trobau per axó sense sa gent que haurieu mestre per entrar; i axó, naturalment vos alsa en pes de ràbia contra «es frares»; i el dimoni vos ne du com veys que sa gent està p' es frares, i qu' es frares van quart creixent, i voltros vos quedau ab ses ganes d' entrar. Axó es sa vostra ràbia. Idó posau es cap dins s' aufràbia; i espassau vos sa malici anant a l' ofici, o feysvos de les ànimes, i portareu es bacinet.

VIII.

¡QUE MOS CONTAU DE S' EXÉRCIT?

S' exérçit, D. Melquiades! Massa sap s' exérçit lo que pot esperar de sa república. Massa recorda ses ignominies i ets oprobis que li fé passar sa república. Tal volta no va esser s' exérçit que per boca i ab ses botes des general Pavia que vos va dir dia 3 de janer de 1874: «Passa fora, ca pelut! i tota sa nació va dir: — ¡Ben fet! — Tal volta no va esser s' exérçit que dia 29 de desembre de 1874 proclamà D. Anfós

XII i lo endemà ja funcionà dins tota Espanya es Ministeri de sa Restauració? S' exérçit, D. Melquiades! Es una de ses grans sorts d' Espanya que s' exérçit sia lo qu' es, qu' estiga tan lluny de fersos costat com ses cabelles des sol! I massa ho saben vos que dins Espanya may, may, may es estada possible cap revolució sense contar ab s' exérçit! De manera que com entrar voltros, no entrareu a altra banda més que a l' infern, si no tornau més bons atlets. Si no feys ses paws ab l' Església i no vos posau bé ab Deu, En Banysa verda en farà festa de tots voltros.

IX.

¡PASSAU ETS RAM PER CA-VOSTRA!

E' sont treu cap, D. Melquiades, anar a dir lo que diguéreu, epse «s' història» de sa «monarquia» «està fàcida de desventures per la pàtria»? «s' història de sa república»? «de qu' està fàcida més que de desgràcies, ignominies, afrontes, bautors, abominacions i infàmies per la Pàtria? S' història de sa monarquia es s' història des naxement, de sa constitució, de ses grandes i de ses glòries d' Espanya. Quins fets, quines coses donen nom i fan coneguda l' Espanya dins s' història i entre totes ses altres nacions, que no sien de sa «monarquia» espanyola? Ses glòries vostres, ses glòries de sa república dins Espanya son ets incendis d' Alcoy, es crims i alsorment des cantons de Cartagena, de Sevilla, de Múrcia, es desgavells horribles de Andalucia i Estryndadura i Barcelona, s' afrosta des vapor *Virginia*, sa setmana vergonyosa de Barcelona, Sabadell, Granollers, Manresa, Calonge, i moltes d' altres infàmies per l' estil. I teniu casa, jo D. Melquiades! d' anar a dir si «s' història» de «sa monarquia» «està fàcida de desventures»? Sols oblidant s' història de sa vostra república, sols constant ab s' ignorància més supina i ab sa toxarrudesa des qui vos escoltaven, se comprén que vos, republicà, anàsseu a retreure ses «desvertures» que «sa monarquia» ha duvtes dins Espanya, allà ont l' Espanya li deu a «sa monarquia» després de Deu, sa vida, tot lo que té de gran i gloriós, i a sa república no li deu més que desgavells, disolució, desastres, afrontes.

X.

¡NO HI HAVIA TANT PER TANT!

Allà ont fereu matx jo D. Melquiades! va esser contra l' Canalejas. No li dexareu part sana, li diguéreu es nom des porc; i tot perque vos ha presa sa tayada que ja tenieu, com aquell qui diu, dins ses mans; tot perque pujant En Canalejas a n-es Poder, vos ha tancada sa porta per poter esser Ministre de sa Monarquia. Ab En Moret tenieu esperansa d' arribashi, i per axó En Moret era un gran homo, i sa Monarquia merexia «s' vostro respecte; pero ara, perque heu perdudes ses esperances d' entrar a Ministre i perque es En Canalejas que les vos ha fetes perdre, llenya a sa Monarquia! llenya a n-En Canalejas! i visca sa moralitat i sa seriedat i altres coses de D. Melquiades Alvarez!

XI.

¡ARA LI FAN ES MÀNEC! Després d' enflocar En Jimenez Mu-

ya aquex enfilay de bajanades i barba-ridats de D. Melquiades, entaferra a n-es seus pacients i biduins lectors un articletxo des paperot lerrouxista de Madrid *El Radical*, que diu que mos n' anam cap dret cap dret a sa revolució, i que mos n' hi anam de quatres perque D. Melquides Álvarez va tirar dia 5 aquell discursot qu' acabam de posar en solfa. ¡Ah, Sr. Jimenez Moya! No 's fa sa revolució ab discursos. Quants n' haurieu fetes ja voltros, si bastassen discursos? Quants d' anys fa que 's vostro mestre En Lerroux promet a n-es seus que 's menjaran per Nadal qui vé s' endiot republicà. I vé Nadal; i si volen endiot es republicans, el s' han de menjear monárquic; ets endiots republicans no son menjadors; tot son plomes i ossos i malures. Aquexa revolució que deys que se 'n vé, creysme, no arribará a plec: es coxa, afollada, torta d' un uy, geperuda com s' anarquista que dia 23 de matx, arrollá sa bomba a Madrid, acabará com ell, pegantse un tir. I axó encara serà lo millor que pot fer.

XII

¡PARAU SA MÁ, POBRES QUE CAPTAU!

Es qu' En Jimenez Moya posa demunt in-*Justicia* una partida de sentències de Sants Pares de l' Església que diuen coses tremedes contra 's qui no fan almoyna a n-es pobres. ¡Bona idea ha tenguda En Jimenez Moya de retreure aquexes sentències des Sants Pares! Hem de creure qu' ell i ets altres republicans que tenen, i n'hi hamolts que teñen que les sobre per viure; hem de creure que comensaran per donarmos exemple. Ara veurem com En Lerroux, i En Soriano, i En Sol i Ortega, i En Melquiades Alvarez i ets altres caps-pares republicans se posaran a repartir tot quant tenen a n-es pobres! ¡Ara los ne veureu fer d' almoyna a n-es republicans: repartirán cada dia lo que 'ls-e sobrarà; donarán es bocins de terra seus a n-es qui no 'n tenguen; es fusters, sabaters, ferrers i picapedrers republicans faran sa feyna de franc p' es pobres! Ja hu veureu de quina manera En Jimenez Moya serà 's primer en donar exemple d' axó que diuen ets Sants Pares sobre donar a n-es pobres! ¡Bo está ell per no fer lo que 's Sants Pares diuen!

XIII

¿! EN LERROUX?

Escoltau, Sr. Jimenez Moya, ¿com es que, havent dedicat a una partida de diputats vostros un article per hom demunt in *Justicia*, aquexes setmanes passades, ¿com es que no n' heu dedicat cap ni una retxeta a n-es vostro mestre i caporal N' Alexandre Lerroux? ¿O no heu gosat per no comprometre-vos? il no es que no 'n pogueu retreure moltes de coses gloriooses d' En Lerroux! Per exemple aquells escàndols ab sos caixistes des periòdic que publicava a Madrid anys enrera, que perque no los pagava sa feyna que li feyen, li varen moure tant de renou, i li varen treure tans de padasset, i el posaren en berllina devant tota Espanya. ¡Es ben eloquent axó d' un redactor d' ets obrers no voler pagar sa feyna que dona a fer, voler que la hi fassen de franc!—Llavó també vos porieu lluir, Sr. Jimenez Moya, cantant ses glòries d' aquell manifest d' En Lerroux a n-es Joves bárbaros,

és qui 'l seguexen, aont les deya aqueles ferestes paraules: *Robau, calau foc, matau, alsau es vel a ses novicies.*

¡Vaja, Sr. Jimenez Moya, fora port! Enflocau a n-es vostros escolans d'amén un articletxo cantant ses glòries d' En-Lerroux! Si no hu feys, vos acuaré a n-En Lerroux metex. ¿Que vol dir axó de no treure a rotlo es vostro mestre?

XIV

LLIBERALIDAT D' EN LERROUX

¿Pero que feys, Sr. Jimenez Moya, ab tant de badar? ¿Com no heu enterada la gent republicana d' axó que corre p' es diaris de qu' En Lerroux ab altres camarades, sens dupte redentors com ell d' ets obrers, han constituïda una societat a Paris i Londres ab devers vint y cinc milions de capital per esplotar negocis dins Espanya i Amèrica? ¿I tampoc no les heu fet avinent qu' està resolt En Lerroux a deixar a n-es llaurador diners a n-es mitx per cent cada més, axó es, a n-es sis per cent cad' any? ¡Es sis per cent! ¿No es ver qu' avuy es ja es derrer estrem de generositat a favor des pobres, deixarlos diners a n-es sis per cent?

I encara farà més En Lerroux coinveurà axó que posau jo Sr. Jimenez Moya! dalt in-*Justicia* de dissapte passat des Sants Pares sobre fer llimosna a n-es pobres. Es ben segur que, en veurehu, ja no deixarà pus diners a interès, sino que los donrà, les ho tirà a n-es pobres p' es morros. ¡No hi poseu duptes! Serà de veure.

XV

ENCARA NO SURT ALLÓ?

Alló que diguéreu que provarieu, com dos i dos fan quatre, que Espanya gasta més de scents milions de pesetes en Culte y Clero. Prometéreu dins es 'bril i sa primeria des matx que 'n presentarieus ses proves i ses fites benètes; i passen setmanes i més setmanes, i no presentau tal prove ni un canvi. ¡Hala si les presentau aquestes proves que tantes de vegades prometéreu!

No res, les esperam.... d' asseguts, com se suposa.

Sobre tot canyella que fa bon brou. Ja n' hi haurà abastament per avuy de llendera a n-En Jimenez Moya i a sa seu tropa.

Fins dissapte qui vé, si Deu ho vol.

REVENJOLI.

SECCIÓN LOCAL

El martes de esta semana á las 4 de la mañana pasó á mejor vida después de brevíssima y traidora enfermedad el jóven de 13 años Salvador Galmés Riera, hijo del conocido propietario D. Jaime Galmés Pujadas.

Asistido de sus desconsolados padres, y rodeado de los buenos religiosos del colegio de S. Lígoro de Palma, en cuyo acreditado centro de enseñanza se estaba ejercitando en la virtud y en las letras, con la paz del alma inocente y recibida la Extrema-Unción exhaló su último suspiro.

La conducción del cadáver al cementerio de Palma y los desvelos de los buenos religiosos y las lágrimas de los alumnos compañeros de colegio del malogrado

do niño fueron prueba evidente de cuánto era amado y del sentimiento que en todos causó tan imprevista muerte.

En la capilla del colegio celebróse el mismo día solemne funeral, con asistencia de representantes de todos los colegios de Palma.

Por la tarde del miércoles desfiló muchedumbre de personas por la casa del finado en donde se rezó el rosario en sufragio del mismo, como también fueron muchísimas las personas que asistieron á los oficios funerales que el jueves se cantaron en nuestra parroquia y en la iglesia de Sto Domingo. En la parroquia fué celebrante el Rdo. P. Miguel Cerdá Provincial de los PP. de S. Lígoro.

Mandamos á sus apenadíssimos padres y demás familia nuestro muy sentido pésame.

Hemos sabido que el ilustrado médico D. Antonio Billoch y el propietario D. Bartolomé Nadal, fueron nombrados por el Ayuntamiento á propuesta del Sr. Alcalde y por unanimidad de votos, miembros de la Comisión de enseñanza que organiza la próxima fiesta escolar, por lo que consta al Ayuntamiento se preocupan estos Sres. de la instrucción y del bien de Manacor.

Además la Junta de instrucción pública dio un voto de confianza al Sr. Alcalde y al dignodirector de nuestro Colegio de 2.º enseñanza D. Sebastián Perelló para que en lo referente á la proyectada fiesta escolar obrasen en todo como mejor creyesen conveniente.

Himno á la bandera nacional que debe cantarse por los niños en el día de la fiesta que en Julio celebrarán los alumnos de las escuelas de esta villa.

Honor á tí, Bandera de la Patria.
Emblema fiel de gloria y de lealtad,
Si el español cantando te enarbola
Sea en señal de paz y libertad.
Infunde á todos, blasón de nuestros padres,
Amor sincero en nuestro corazón.
Queremos ser siempre todos hermanos.
Viva la paz. Viva la paz y la unión.
Queremos ser siempre todos hermanos,
Viva la paz. Viva la unión.

Si la ambición de un extranjero triunfa
A nuestra Patria quisiera esclavizar.
Todo español intrépido sabría
Por la nación su sangre derramar.
Por nuestra madre, por nuestra amada tierra
Combatiremos, si es fuerza combatir
Con fe y valor sostendremos la guerra
Hasta vencer. Hasta vencer ó morir
Con fe y valor sostendremos la guerra
Hasta vencer ó hasta morir.

En una de las fachadas de la plaza del Conde de Sallent se ha puesto una figura colosal del artista Felip como anuncio del espectáculo cómico-artístico-musical que en las noches del sábado y domingo ha de dar en nuestro Centro de Variedades el citado artista.

El Diputado provincial y médico de esta D. Juan Llitteras ha dejado de guardar cama, hallándose con mucha mejoría de la enfermedad que le ha tenido postrado algunas semanas.

Nos alegramos en extremo de la salud de tan buen señor y amigo.

Hemos tenido el gusto de saludar á los Rdos. D. Guillermo Oliver y D. Emilio Sagristá, Catedrático de Historia Natural del Seminario que acompañados de los Rdos. D. Juan Aguiló y D. Antonio Trunyols regresan de una excursión científica á las notables cuevas de "Els Hams".

En Enero último el Sr. Sagristá pudo encontrar en uno de los lagos de las mismas numerosos ejemplares de un peque-

ño crustáceo de la familia de las Gammáridos que por el medio en que vive tiene atrofiado el órgano de la vista. Dicho crustáceo ha sido estudiado por el Dr. D. Manuel Menacho de Barcelona quien, invitado para dar una conferencia en la Universidad de Buenos Aires con motivo de las fiestas que se han celebrado, la ha hecho versa sobre los interesantes estudios llevados acabo, ilustrando su conferencia con proyecciones fotomicrográficas.

En su visita actual el Sr. Sagristá ha podido recoger otros ejemplares del mismo crustáceo en otro de los lagos de las mismas cuevas.

Sabemos que son objeto también de su estudio las especialísimas formaciones stalagmiticas de *Els Hams* de las que ha sacado buen número de fotografías estereoscópicas.

El Sr. Aguiló continuando sus investigaciones en la Cova Redona pudo hallar nuevos ejemplares de cerámica antigua árabe y romana.

Dichos señores se muestran muy satisfechos de los resultados obtenidos y de las grandes facilidades y atenciones que les han prestado los propietarios de las cuevas Sres. Caldentey para la prosecución de sus estudios.

El Notario de esta localidad D. Antonio Planas ha trasladado sus oficinas y residencia á la calle de D. Jaime II n.º 22 y á la antigua casa Fiol, con tan buen gusto y expléndidez reformada por su propietario D. Juan Riera de Conias.

Guia de la Exposición

Hemos recibido un ejemplar de la guia de la Exposición que ha publicado la Cámara de Comercio de esta ciudad para orientar á los turistes que pasen á Palma para visitarla.

Contiene, ante todo, una sintética descripción de las Baleares, fijándose principalmente en Palma, y de la Exposición. La ha redactado el escritor don Miguel Sarmiento.

También publica dicha guia, que ha sido elegantemente impresa en los talleres de D. José Tous, el programa oficial de los festejos de la «Semana deportiva».

Agradecemos el obsequio.

CULTOS

IGLESIA PARROQUIAL

Continua diariamente el Mes del Sdó Corazón á las 6 durante una misa y á las 8 y media dé la noche con exposición del Stmo. y cantos por el pueblo.

Para ganar el jubileo el domingo 26 del presente el próximo 19 días siguientes, en el ejercicio de la noche habrá plática en forma de ejercicios espirituales

Domingo 19 á las 7 Ejercicio en honor de S. José. A las 8. Comunión para las Madres Cristianas y los Congregantes de S. Luis. A las 9 y media Tercia y Misa mayor con exposición del Stmo. y sermón por el R. D. Alejo Muntaner Pbro. A las 3 Vísperas y Completas, explicación de la doctrina cristiana y 4.º domingo de S. Luis con plática por D. Pedro Domènec Pbro.

Jueves 23. Al anochecer completas en honor de la Natividad de S. Juan Bautista.

Viernes 24. A las 9 y media. Tercia y misa mayor en honor de S. Juan con sermón por el R. Sr. D. Miguel Fuster Pbro.

EN SAN VICENTE

Por la mañana á las diez misa solemne con exposición del Stmo. y sermón por el R. D. Juan Morey Pbro. Por la tarde, los actos de coro y ejercicio del Sdó Corazón de Jesús.

ORATORIO DE LA SANTA FAMILIA

Se continúan todas las mañanas durante la misa el ejercicio rezado al Sdó Corazón de Jesús, y por la noche el solemne con plática y hermosos cánticos.

Coverbos

En Llambins va enar a prendre un cafetet, y, com es molt curiós, va voler pregar una uyedeta a se taula d' es foc y se va quedá en se boca badada y fent mil espans.

—¿Que tens homo? li va preguntar un amich seu.

—¡Y que tenc de tenir! ¿Que no has vist En Manut que juga? ¡Vaja un parboc com s' en durán es qui jugan amb ell!

—¿Y per que?

—Perque no te cap doblé.

—Es que ha empenyat se seu pa-raula.

—¡Homo, si te menos paraula que doblés!

—Si no te paraula ni doblés no se que puga tenir de homo.

—Lo que tenen, o per millor dir, no tenen molts y volen pessar per homos conformes.

Millor es pensar sense perlar que perlar sense pensar.

En Juan, que tenía se sogra que estava malalta, va avisar es metje y despres que aquest la hagué medicada En Juan li va preguntá:

—¿Que li troba, senyó doctó?

—Vorem, vorem.

—Li pareix que mos heurem de posar dol?

—Te se llenyo molt dolenta.

—Si no mes te axó, no será per aquest pich encara qué fassem s' enterró; porque en quant a tenir se llenyo dolenta, lo qu' es sa meua sogre l' hey ha tenguda sempre.

Donar conseys en materia que no entenen es posar de manifest se seu ignorancia.

Una mare se lamentava a n' es seu marit de ses calaverades que feya un

fify seu.

—Pereix mantida, Pep, que aquest fiy nostro a n' es vinticinch anys tenga tan poch seny!

—Fieta, te a ne qui semblá.

—No me assembla a mi.

—Pero me assembla a mi: perque a ne aquesta meteixa edat ne vatx fer una de calaverada grossa ferm.

—¿Quina la vares fer?

—Foy, me vaitx casar ab tu.

**

Perlar malament de un de qui han rebut favors es sa ingratitud mes grossa.

**

A una senyora, que per ser qui era ella, no vivia ab so seu homo, li va preguntar un senyor:

—¿Com está es seu espos? ¿Qu' es-tá bo?

Ella com va sentir ses preguntes va esser com si li hagues picat un' aranya y va sortir com un pinyolet de cirera:

—Mirse, malediment siga ofendrero, li dech haver de dir, que.... jo no tench espos.

—¿Per axo, m' ha de ofendre? No, senyora, jo vuy seguir s' eczémple que mos va donar Jesus y aquest no se va ofendre quant la Samaritana li va donar se mateixa resposta que me ha donada voste.

**
No parles molt de tu meteix si no te vols posar en ridicul.

Vuits y nous

Solucions del número passat

SEMLANSES

- 1.º En que te claus.
- 2.º En que te esquerdes.
- 3.º En que ni hey ha de falsos.
- 4.º En qu' es caynen,

FUGA DE CONSONANTES

A los niños que duermen
Dios los bendice,
y a las madres que velan
Dios las asiste.

PREGUNTES

- 1.º No va morir.
- 2.º No está enterrada.
- 3.º No téngue mare.

Acertijo:—La oblea.

Semblances

- 1.º ¿En que s' assemble un orga á un farré?
- 2.º ¿Y un uy a una dona?
- 3.º ¿Y un batadó a sa sort?
- 4.º ¿Y es papés de fumá a n' es se-lllos?

Problema Numerich

Ompli es punts en guarismes de mo-

do que sumats vertical, horizontal y diagonalment, doniguen es numero déu; pero no han de passar de quatre es guarismes empleats, ni contení vertical, horizontal ni diagonalment dues vegades es mateix guarisme.

Preguntes

- 1.º ¿Quin es s' animal mes llepol y mes poch estugós?
- 2.º ¿Quin animal es que rovega y no te boca?

- 3.º ¿Quin diari es es mes ca?

Fuga de consonantes

L.s d.ch.s d.l h.mbr. d.r.n

L. q.. l.s l.s d.l m.r;

L. q.. n.c. m.r. l.p.n.t;

Y l.s v.n.n y l.s v.n.

Enelevinaya

En ploure ja estich salvat,
D' es mals ne se treure be,
Quant menos sort la gent te
Llavo jo som mes sortat.

(Las soluciones el proximo Sábado)

Tipografia LA AURORA

SOMBRETERIA La Central

DE

JUAN GUAL

El dueño de esta acreditada sombrereria participa a su numerosa clientela haber recibido los géneros de temporada y un numeroso surtido en sombreros de paja, jipi, fieltro y gorras para el verano.

Novedad y Economía**¡Visitad la Casa Gual!**

PLAZA DEL C. DE SALLENT

Cocina "LA ECONÓMICA",

Son las mejores por ser las más cómodas, las que consumen menos y las mas baratas.

Se hallan de venta en la cerrajería de

Francisco Vadell Ramonell

Plaza de la Iglesia número 6

Mallorca Manacor

Esta casa ofrece ademas tuberías de todas clases, con gran rebaja de precios.

Ventas al contado y á plazos.

Disponible

No más calenturas**¡Nada se cobra si no se cura!**

A los pocos días de usar las PÍLDORAS FEBRÍFUGAS BOSCH desaparecen por completo las fiebres intermitentes, tercianas, cuartanas, y toda clase de calenturas por fuertes y rebeldes que sean. El éxito alcanzado de curaciones sin que reaparezcan es la mejor garantía. Caja, 4 pesetas.

Se entregará GRATIS una caja de nuestras píldoras febrífugas á los señores médicos que lo soliciten del autor.

FARMACIA «BOSCH», MANACOR

De venta en Palma: Farmacia de don Juan Valenzuela, Centro Farmaceutico y principales farmacias.

Juan Ticoulat

Cirujano Dentista

Estará en Manacor todos los domingos

Plaza de Weyler 2, piso 2.

En Palma, Calle Colón, 64 pral.

Horas de consulta: de 7 á 1 y de 2 á 4